

Baggerschip Amazone legt vooroeversuppletie bij Heemskerk aan

150 vrachtwagens aan zand voor de kust

DOOR MILO LAMBERS

HEEMSKERK - Twaalf keer per etmaal stort baggerschip Amazone 1500 kubieke meter zand voor de kust van Heemskerk. Dat is zo'n 150 vrachtwagens vol zand per scheepslading. In opdracht van Rijkswaterstaat wordt er voor de Heemskerkse kust een zogenaamde vooroeversuppletie aangelegd: zandbanken die de afvlakking van de kustlijn moeten tegengaan.

Wie de stuurhut van baggerschip Amazone betreedt, moet zijn schoenen uittrekken. „Voor de bemanning is dit ten slotte toch een beetje hun huis. Ze zitten hier twee weken en werken dan acht uur op, acht uur af”, legt projectmanager Edwin Bouma van baggerbedrijf De Boer uit. De bemanning hoeft zich op het schip niet te vervelen: ze hebben een comfortabele hut en kunnen tv kijken of zelfs in een barretje hangen als ze niet aan het werk zijn. Bovendien is er een kok die elke middag een uitgebreide warme maaltijd voor ze maakt.

Duizend

Baggerbedrijf De Boer is samen met Bagger- aannemingsmaatschappij Van der Kamp in opdracht van Rijkswaterstaat bezig met het storten van in totaal maar liefst 1.600.000 kubieke meter zand. „In totaal moeten we dus meer dan zo'n duizend keer storten”, rekent Bouma snel uit.

Naast Bouma en de acht bemanningsleden zijn ook Frank Maassen en Harm Kortmann van Rijkswaterstaat vandaag aanwezig en kunnen dan ook tegelijk laten zien hoe het aanleggen van de vooroeversuppleties in de praktijk in zijn werk gaat. Kortmann is verantwoordelijk voor de directievoering, Maassen is hoofd van waterdistrict Noord-Holland.

Aan boord van het baggerschip, vlnr: Frank Maassen, Edwin Bouma en Harm Kortmann.

FOTO'S MILO LAMBERS

Het is deze ochtend slecht weer: het onweert en de regen komt met bakken uit lucht. Volgens Bouma valt het echter nog alles mee: „Wacht maar tot het stormt, dan sta je hier niet graag op het dek”, lacht de projectmanager.

De cyclus van het baggeren van het zand en het storten voor de kust van Heemskerk duurt in totaal zo'n twee uur. Als John Nieuwenhuijse, de kapitein van de Amazone, zijn schip naar de IJ-geul heeft gestuurd, gaat er een enorme zuigarm naar beneden. Deze

zuigt het zand van de bodem van de zee naar het ruim. De zuiger is een enorm gevaarte. De kop is zo'n twee meter lang.

Computers

Op een computerscherm is met kleurtjes de diepte van de stortvakken weergegeven. Hierop kan de stuurman precies zien waar het zand moet worden gestort. „Kijk”, zegt Bouma. „Op dit kaartje houden we precies bij waar hoeveel zand is gestort. Tegenwoordig gaat alles met computers, dat maakt het een stuk gemakkelijker.” Het

duurt slechts een kwartiertje om alles voor de kust te storten. „Als de deuren van het ruim opengaan, is het zo gedaan”, lacht Kortmann.

Om het zand op te kunnen zuigen van de zeebodem moet het eerst worden gemengd met zeewater. „Het zand moet vloeibaar zijn, anders kan het niet door de zuigleiding worden gepompt”, verklaart Maassen. Het mengsel van het zeewater met het zand wordt gestort in het ruim van het schip, dat gepaard gaat met een enorme putlucht. Aangekomen op de

plaats van bestemming worden grote deuren in de bodem van het schip geopend en wordt het zand gestort. Het is een spectaculair gezicht. In het ruim op het schip stort het water door pijpen richting het zand om het zand uit het ruim te spoelen. Soms zie je tussen de massa nog een zeesterretje of krabbetje drijven.

Het strandpubliek ondervindt weinig last van de aanleg van de vooroeversuppletie. Maassen: „Mensen zien alleen het schip langs varen. Vaak vinden ze dat zelfs wel leuk.”

Zandbank van twee kilometer

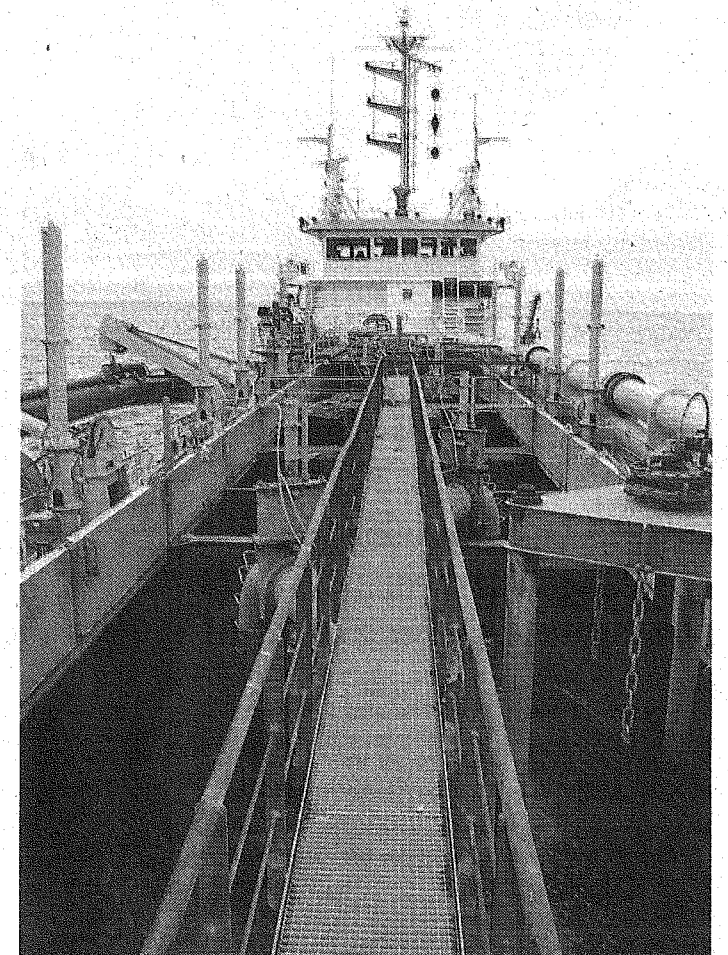
De vooroeversuppletie bij Heemskerk wordt zo'n vierhonderd meter uit de kust aangelegd. Het zijn twee zandbanken van zo'n twee kilometer lang. Tussenin wordt een ruimte van zo'n vijfhonderd meter vrijgehouden. Voor iedere suppletie wordt een zo optimaal mogelijk ontwerp gemaakt.

Maassen legt uit waarom er vooroeversuppleties worden aangelegd. „Het is wettelijke vastgesteld dat Rijkswaterstaat de kust moet behouden zoals deze nu is. Door een suppletie aan te leggen blijft de kustlijn op hetzelfde niveau. Als we niets zouden doen, zou de kustlijn verplaatsen en dat zou gevolgen hebben voor de veiligheid tegen overstroming maar ook voor recreatie, natuur en de economie.”

Om het niveau van de kust in de gaten te houden, wordt hij eens per jaar gemeten. „Op deze meting kunnen we zien wanneer het nodig is om suppleties aan te leggen. Het is lastig om te zeggen om de hoeveel jaar dat moet gebeuren, dat wisselt”, vertelt Maassen.

Het zand dat nodig is voor de vooroeversuppleties bij Heemskerk is afkomstig uit de IJ-geul in IJmuiden. „Dit is voordelig voor de scheepvaart. En op die manier slaan we twee vliegen in één klap, we houden die geul namelijk op diepte en we hebben zand voor de suppletie. Dat zand hoeven we dan niet ver uit zee te halen”, legt Kortmann uit.

Naast vooroeversuppleties wordt er soms gekozen voor strandsuppleties. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij Julianadorp. Hierbij stort een schip het zand op het strand. Daarna wordt het door bulldozers verspreid. Maassen: „Rijkswater-

Een mengsel van zeewater en zand wordt in het ruim gestort.

staat geeft de voorkeur aan vooroeversuppleties omdat deze suppleties minder hinder geven en voordeliger zijn. Een vooroeversuppletie is natuurlijk. Hierbij spoelt het zand vanzelf naar de kust. Bovendien heeft het strandpubliek meer last van een strandsuppletie. Soms is een vooroeversuppletie niet mogelijk: bijvoorbeeld als er een diepe geul

vlak voor de kust loopt (zoals bij Julianadorp) want dan 'valt' het zand meteen in de geul waar het geen effect heeft, of als het aanspoelen van het zand uit de vooroever te lang duurt, waardoor een 'sneller werkende' strandsuppletie nodig is.

De aanleg van de vooroeversuppletie Heemskerk zal tot oktober duren.